

Prima instanță: A. Malîi

2ra - 1954/13

Instanța de apel: N. Budăi, A. Nogai, I. Muruianu

DECIZIE

26 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul – Svetlana Filincova

Judecătorii – Svetlana Novac, Tatiana Vieru

Galina Stratulat și Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de către Dosca Lucia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Podoleanu Maria împotriva Luciei Dosca cu privire la declararea nulă a contractului de donație , repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de Podoleanu Maria, casată hotărîrea Judecătoriei Ciocana, municipiul Chișinău din 18 decembrie 2012, și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă,

a constatat:

La 03 mai 2012, Podoleanu Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Dosca cu privire la declararea nulă a contractului de donație , repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta Podoleanu Maria a indicat că, la 27 octombrie 2011, prin contractul încheiat între Podoleanu Maria, în calitate de donator, și fratele său, Dosca Gheorghe, în calitate de donatar, s-a transmis donatarului apartamentul nr. 15, situat în mun. Chișinău, str. I. Dumeniuc, 26. Contractul fiind autentificat de notarul public, Temciuc Cristina și înregistrat cu nr. 17293.

Consideră reclamantul că, contract de donație este nul deoarece, în realitate între Podoleanu Maria și fratele său, Dosca Gheorghe, a existat o înțelegere prin care Podoleanu Maria urma fictiv să-i doneze apartamentul nr. 15 situat pe str. I. Dumeniuc, 26 mun. Chișinău. Contractul a fost încheiat deoarece între Podoleanu Maria și Iutchin Eduard a existat o datorie în sumă de 20 000

Euro și pentru a evita aplicarea măsurilor de executare silită asupra acestui apartament, a fost încheiat contractul de donație cu fratele său, fără intenția de a transmite proprietatea, ci doar în scopul creării aparenței săvârșirii actului în cauză.

Actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este lovit de nulitate absolută, deoarece în cazul acestui act lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit în art. 195 Cod civil, intenția de a da naștere, modifica sau stinge drepturi și obligații civile. Astfel, consideră că, contractul de donație încheiat la 27 octombrie 2011 se încadrează în prevederile cuprinse în art. 221 alin. (1) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Iar conform art. 219 alin. (2) Cod civil, fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul.

Solicită, reclamanta Podoleanu Maria recunoașterea nulității contractului de donație din 27 octombrie 2011, repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, acțiunea depusă de Podoleanu Maria împotriva Luciei Dosca cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație din 27 octombrie 2011 și repunerea părților în poziție inițială a fost respinsă. S-a încasat de la Podoleanu Maria în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 18 787,74 lei. S-a anulat măsura asiguratorie dispusă prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 14 mai 2012 privind instituirea sechestrului pe bunul imobil, apartamentul nr.15, situat în mun. Chișinău, str.I.Dumeniuc,26, cu numărul cadastral 010031380603015.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013, a fost admis apelul declarat de Podoleanu Maria, casată hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Podoleanu Maria a fost admisă. S-a declarat nul contractul de donație din 27.10.2011, încheiat între Podoleanu Maria și Dosca Gheorghe, asupra ap. 15 situat pe str. I. Dumeniuc, 26 mun. Chișinău cu repunerea părților în poziția anterioară încheierii contractului de donație din 27.10.2011 și rectificarea înscrisurilor din Registru bunurilor imobile, prin radierea înscrierii dreptului de proprietate a lui Dosca Gheorghe asupra imobilului din str. I. Dumeniuc, 26 mun. Chișinău cu înscrierea după Podoleanu Maria a dreptului de proprietate. S-a anulat măsura de asigurare a acțiunii-aplicarea sechestrului pe ap. 15 situat pe str. I. Dumeniuc, 26 mun. Chișinău, aplicat prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 14 mai 2012. S-a încasat de la Dosca Lucia în beneficiul Mariei Podoleanu cheltuielile legate pentru achitarea taxei de stat în prima instanță 1500 lei, în instanța de apel 3300 lei, în total 4800 lei. S-a încasat taxa de stat de la Dosca Lucia în beneficiul statului în mărime de 18 787 lei.

La 17.04.2013, Dosca Lucia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11.aprilie 2013 cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 18 decembrie 2012.

În motivarea cereri de recurs recurenta Dosca Lucia a indicat că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, pasibilă de a fi casată, fiind emisă în urma interpretării eronate a legii și a circumstanțelor cauzei. Podoleanu Maria nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra fictivitatea donației, declarațiile martorilor, a căror veridicitate este extrem de dubioasă, au fost apreciate eronat de către instanța de apel în comparație cu actul de donație întocmit în formă scrisă.

La 04.06. 2013, Podoleanu Maria a depus referință la recursul declarat de Dosca Lucia, solicitând respingerea cererii de recurs cu menținerea în vigoare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 11.04.2013.

La 25.06.2013, reprezentantul intimatei Podoleanu Maria, Craiu T., a depus cerere de amânare pe motivul că, intenționează să depună supliment la referință, cerere care în opinia instanței de recurs urmează să fie respinsă deoarece, în conformitate cu art.442 alin.(1) CPC, instanța de recurs verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi. La caz, este depus atît recursul cît și referința, ceea ce corespunde prevederilor art. 442 alin. (1) CPC.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Podoleanu Maria, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, ilegalității hotărârii primei instanțe prin care acțiunea Mariei Podoleanu cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație din 27 octombrie 2011, repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă, fiind casată hotărârea dată și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă.

Instanța de apel și-a motivat concluzia pe declarațiile martorilor Leahu Nadejda ,Popovici Ecaterina și Iutchiș Eduard audiați în cadrul ședinței instanței de apel, care au explicat că nu a existat intenția donării apartamentului ap. 15 situat pe str. I. Dumeniuc, 26, mun. Chișinău, iar Dosca Gheorghe știa că contractul de donație poartă un caracter fictiv.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator cât și explicațiilor martorilor, pe când prima instanță, justificat și amplu, argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, avînd în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea Mariei Podoleanu.

Conform art.827 alin.(1) Cod civil, prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit patrimoniul celeilalte părți (donatar).

Așa deci, Podoleanu Maria și-a întemeiat pretențiile sale față de Dosca Lucia, solicitînd recunoașterea nulă a contractului de donație încheiat la 27 octombrie 2011, între Podoleanu Maria și Dosca Gheorghe, asupra apartamentul nr. 15, situat în mun.Chișinău, str.I.Dumeniuc,26, autentificat de notarul public, Temciuc Cristina și înregistrat cu nr. 17293, invocînd că, contractul de donație a fost încheiat cu fratele său, Dosca Gheorghe pentru a evita aplicarea măsurilor de executare silită asupra bunurilor sale, fără intenția de a transmite proprietatea, ci doar în scopul creării aparenței săvîrșirii actului în cauză, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul (art. 221 alin. 1 CC).

Din materialele dosarului rezultă că, la 27 octombrie 2011, între Podoleanu Maria, în calitate de donator și fratele său, Dosca Gheorghe, în calitate de donatar, a fost încheiat contractul de donație asupra apartamentul nr. 15 situat în mun.Chișinău, str. I .Dumeniuc, 26. Contractul în cauză a fost autentificat de notarul public, Temciuc Cristina și înregistrat cu nr. 17293.

Conform extrasului ÎS „Cadastru” din 01.12.2012, dreptul de proprietate asupra apartamentului litigios este înregistrat după Dosca Gheorghe, care a decedat la 26 decembrie 2011, soția acestuia, Dosca Lucia, care fiind moștenitor legal a intrat în posesia averii succesoriale.

Conform art. 195 Cod civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre naștere, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Reieșind din conținutul normei citate manifestarea de voință are drept scop crearea, modificarea ori stingerea unor raporturi cu alte persoane, voința autorului actului juridic civil trebuie să fie exteriorizată și îndreptată spre producerea efectelor juridice: nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform art. 221 alin. (1) și (2) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul.

Actele juridice fictive și cele simulate au menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată și are drept scop înșelarea terților. Manifestarea de voință în cazul actului juridic fictiv este falsă și are drept scop inducerea în eroare a altor persoane, creînd aparența existenței actului juridic în realitate.

Raportînd argumentele invocate în cererea de chemare în judecată la normele de drept citate, instanța de recurs reține că, reclamanta/intimata Podoleanu Maria, n-a probat prin prisma art. 118 CPC, temeiul invocat (art. 221 CC). La materialele dosarului nu sunt anexate dovezi, înscrisuri care ar dovedi faptul că nu a existat intenția donării de fapt a apartamentului nr. 15 situat în mun. Chișinău, str. LDumeniuc, 26, ci doar înșelarea terțelor persoane.

Argumentul Mariei Podoleanu precum că, contractul de donație încheiat cu fratele său, Dosca Gheorghe a avut drept scop evitarea aplicării măsurilor de executare silită asupra bunurilor sale, de către Iutchiș Eduard, căruia îi datora suma de 20000 euro, este pur declarativ nu se încadrează în prevederile art. 221 Cod civil. La materialele dosarului nu este anexat nici o dovadă că, Iutchiș Eduard ar fi acționat-o în judecată pe Podoleanu Maria sau că există o încheiere judecătorească privind aplicarea sechestrului pe bunurile imobile ale intimatei, că au fost urmărite bunurile ultimei și care ar fi determinat-o fictiv să încheie contractul de donație cu fratele său. Recipisa prin care Podoleanu Maria a împrumutat de la Iutchiș Eduard suma de 20 000 euro (f.d.13) este datată cu 29.09.2011, cu termenul final de rambursare 30.12.2012, iar contractul de donație a fost încheiat la 27.10.2011. Mai mult ca atât, între recipisă și contractul de donație nu este nici o legătură cauzală. Din declarațiile martorului Iutchiș Eduard, date în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel (f.d.92) rezultă că, „suma de banii i-a fost întoarsă în mai 2012, el a așteptat-o pînă va vinde apartamentul de pe str. M. Spătaru, mun. Chișinău, alte documente decît recipisa n-au fost întocmite”.

Astfel, instanța de recurs conchide că, acțiunile părților au avut un scop determinat, de a dona apartamentul nr. 15 situat în mun. Chișinău, str. LDumeniuc, 26, sector Ciocana, contractul autentificat notarial la aceeași dată și înregistrat cu nr. 17293 de către notarul Temciuc Cristina. Argumentele intimatei/reclamantei invocate drept temei de anulare a contractului de donație nu se încadrează în capitolul III Cod civil, care expres prevede temeiurile și condițiile declarării actului juridic drept nul.

Cît privește declarațiile martorilor Leahu Nadejda, Popovici Ecaterina date în cadrul ședinței instanței de apel, instanța de apel le apreciază critic, irelevante cazului, deoarece din conținutul lor nu rezultă că contractul de donație ar fi fost încheiat fictiv.

Prin urmare, Colegiul consideră că prima instanță, respectând prevederile art. 118 CPC în coroborare cu art. 241 alin. (5) CPC și reieșind din cumulul de probe prezentate în cadrul judecării cauzei în fond, a ajuns la o concluzie justă privind respingerea acțiunii Mariei Podoleanu cu privire la declararea nulă a contractului de donație, repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că apelul depus de Podoleanu Maria greșit a fost admis și instanța de apel eronat a casat hotărîrea primei instanțe, care este legală și întemeiată, fiind emisă în rezultatul aprecierii corecte a tuturor probelor administrate în cauză în coraport cu prevederile legii.

Din motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013 și de a menține hotărîrea Judecătoriei Ciocana, municipiul Chișinău din 18 decembrie 2012.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. f) și alin. (3) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Dosca Luicia.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013 și se menține hotărîrea Judecătoriei Ciocana, municipiul Chișinău din 18 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Podoleanu Maria împotriva Luciei Dosca cu privire la declararea nulă a contractului de donație, repunerea părților în poziție inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru